

BARANYA VÁRMEGYEI TERÜLETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

Ü. sz.: BMH/257-2/2024.

Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság

65/2024. (VI. 12.) számú határozata

Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság dr. Biró Károly (7761 Kozármisleny, Rózsa utca 13.) (a továbbiakban: Beadványozó) által benyújtott fellebbezés tárgyában meghozta a következő

határozatot.

A Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság Kozármisleny Város Helyi Választási Bizottsága 58/2024. (VI. 08.) számú határozatát megváltoztatja és a kifogást elutasítja.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottságnál (7621 Pécs, Széchenyi tér 9., e-mail: valasztas@baranya.hu).

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2024. június 15-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselő nélkül is eljárhat. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

INDOKOLÁS

I.

[Az első fokon eljáró választási bizottság döntése és az azt megelőző eljárás]

[1] Pohl Marietta független polgármesterjelölt (a továbbiakban: Kifogástevő) 2024. június 7. napján 19 óra 23 perckor elektronikus úton kifogást nyújtott be Kozármisleny Város Helyi Választási Bizottságához (a továbbiakban: HVB).

[2] Kifogástevő előadta, hogy dr. Biró Károly 2024. június 5. napján 16 óra körül nyilvános facebook oldalán videót tett közzé a személyét érintő és őt negatív színben feltüntető szórólapok Kozármislenyben történő aznapi kihelyezése okán.

[3] Kifogástevő előadta továbbá, hogy a felvételen dr. Biró Károly két személyt követett, akiket arról kívánt nyilatkoztatni, hogy ki volt a megbízójuk. Amikor a két személy ezen kérdésre nem válaszolt, akkor dr. Biró Károly a videón Kifogástevőt, mint megbízót nevezte meg a két személy részére és a szórólapok terjesztésével álláspontja szerint Kifogástevőt vádolta meg.

7621 PÉCS, SZÉCHENYI TÉR 9.

TELEFON: +36 72 500 402; +36 72 500 406; +36 72 500 489 – E-MAIL: VALASZTAS@BARANYA.HU

[4] Kifogástevő kifogásához két video fájlt csatolt, az egyiket „att.QzWHaR24b2CIGO7nc8L4KKioq0i650iwrtG2yqqmFg4.mp4”, a másikat „Biro.mp4” fájl névvel.

[5] Kifogástevő tájékoztatta a HVB-t, hogy dr. Biró Károllyal szemben feljelentést tett nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmozás és becsületsértés miatt, és dr. Biró Károly kifogás tárgyává tett magatartása álláspontja szerint sérti a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjában megfogalmazott alapelveket.

[6] A HVB 58/2024. (VI. 08.) számú határozatával a kifogásnak helyt adott és megállapította, hogy dr. Biró Károly független polgármester jelölt megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjában foglalt alapelvet azzal, hogy az internetes közösségi oldalon megosztott videó bejegyzésében olyan megállapításokat tett közzé, melyek alkalmasak Pohl Marietta független polgármester jelölttel kapcsolatban a választópolgárok valóságtól eltérő tájékoztatására, ezáltal a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapveti követelményébe ütköznek.

[7] A HVB határozatában a Kúria joggyakorlatára hivatkozva rögzítette, hogy aki a közélet „színpadára” kilép, magát jelölteti, a közhatalom gyakorlásában részt kíván venni, egyértelműen közszereplőnek minősül.

[8] A HVB utalt az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában foglaltakra, mely kimondta, hogy a közszereplő politikus becsületének csorbitására alkalmas, e minőségére tekintettel tett, értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás alkotmányosan nem büntethető; e személyek védelme nem ellentétes az alkotmánnyal, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatos véleménynyilvánítást tekintve tágabb, mint más személyek esetében.

[9] A HVB határozatában rögzítette azt is, hogy a Ve. egyes rendelkezései az egyébként nem tiltott, ún. negatív kampány megengedhetőségének határát is jelentik. E tekintetben a HVB hivatkozott a Kúria Kvk.I.37.441/2014/2. sz. végzésére.

[10] A HVB hivatkozott továbbá a Kúria Kvk.IV.37.488/2014/3. sz. végzésére is, mely szerint a Kúria a választási kampányt a véleménynyilvánítási szabadság megnyilvánulási formájának tekinti és a gyakorlatban elválik a negatív vélemény/értékítélet, valamint az esetlegesen hamis tényállítások megítélése.

[11] A HVB rögzítette, hogy a Kúria több határozatában kifejtette, hogy a jelölttel kapcsolatos negatív véleményt és értékítéletet kifejező elemek a véleménynyilvánítás kategóriájába tartozó megnyilvánulások, melyek a negatív kampány eszközeinek minősülnek. A vélemény – legyen az akár szélsőséges, vagy egyesek számára bántó – önmagában nem vezethet a választási szabályok megsértéséhez, a valótlan tartalmú tényállítások azonban alkalmasak a választópolgárok megtévesztésére, majd a HVB idézte a Kúria hivatkozott végzését.

[12] A HVB megvizsgálta, hogy Kifogástevő által benyújtott videó értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e és akként foglalt állást, hogy a csatolt videó egyéni véleményt és tényállításokat is tartalmaz.

[13] A HVB továbbá megállapította, hogy a kifogással érintett videók, mint kampányeszközök Kifogástevő vonatkozásában olyan negatív utalásokat tartalmaznak, melyek alkalmasak a választópolgárok befolyásolására, ami kihat az érintett jelölt esélyeire, ami pedig a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának sérelmét eredményezi

II.

[A fellebbezés tartalma]

[14] Beadványozó 2024. június 8. napján 18 óra 33 perckor elektronikus úton fellebbezést nyújtott be a HVB 58/2024. (VI.08.) számú határozata ellen.

[15] A fellebbezést a Kozármislenyi Helyi választási Iroda az ügy iratanyagával együtt 2024. június 9. napján 6 óra 59 perckor a Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottsághoz felterjesztette.

[16] Beadványozó érintettsége alátámasztására hivatkozott arra, hogy a fellebbezéssel érintett határozat rá vonatkozóan rendelkezést tartalmaz, vagyis jogait és kötelezettségeit érinti.

[17] Beadványozó előadta, hogy Kifogástevő kifogásához ugyan két db videót csatolt, de kifogásában kifejezetten egy db videófelvételre hivatkozik, még pedig arra, amelyiken Beadványozó közterületen a kozármislenyi Orgona utcában két személyt követ, akik felé folyamatosan kérdéseket tesz fel, hogy megtudja „„kik a megbízótok?” „... akkor miért szórjátok?” „Pohl Marietta a megbízótok? ugye?, vagy a Fidesz?”” A második csatolt videó Beadványozó álláspontja szerint irreleváns, mert arra nézve Kifogástevő nem fogalmazott meg kifogást kérelmében, így arról nem is döntetett volna a HVB.

[18] Beadványozó előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a hivatkozott videófelvételből, mint bizonyítékból egyértelműen megállapítható, hogy nem tényállítást közölt, hanem kérdések feltevésével próbálta meg kideríteni, hogy kik lehetnek a két személy megbízói. Mivel nem tényállítást tett, így további álláspontja szerint már az is irreleváns, hogy hamis-e a tényállítás a jelen ügyben. Mivel álláspontja szerint nem tényállítást amit kérdezett, ezért az véleménynyilvánításnak minősül, ami védett jog és nem alapozhatja meg a Ve.-ben lefektetett alapelvek sérelmét. Az az állítás is valótlan Kifogástevő részéről, hogy Beadványozó őt megvádolta a hivatkozott videófelvételben. Ezzel szemben tény, hogy semmilyen vádra vonatkozó kijelentés nem hangzott el a felvételen Beadványozó részéről.

[19] Beadványozó hivatkozott a bíróságok gyakorlatára is, mely szerint nem minősül tényállításnak az a közlés, amely valamilyen magatartás megvalósulásának konkrét módjára, tartalmára és formájára nézve előadást nem tartalmaz”, nem jelöl meg cselekvőséget az adott személy részéről.”

[20] Beadványozó előadta, hogy a videófelvételen feltett utolsó két kérdése vagylagos kapcsolatban van egymással, amit a bírói gyakorlat alternatívát tartalmazó közlésnek minősít és ez által inkább véleménynek tekinti, mint tényállításnak. Az alternatívák akadályozója annak, hogy a kijelentés tényállításnak minősüljön E vonatkozásában hivatkozott a 4.Bhar.19/2022/7. számú végzésre (Fővárosi Ítélet), valamint a Kúria Pfv.IV.21.456/2018/7. számú ítéletére.

[21] Beadványozó álláspontja szerint, a Ve. 2. §. (1) bekezdés c) pontja szerinti elv megsértésének megállapításához azt is meg kellett volna állapítani, hogy a tényállítás hamis tényállítás. Ez határozottan nem történt meg a HVB határozatában, így nem állapítható meg a jogsértés, ráadásul az esetleges tényállítás hamisságára vonatkozóan még bizonyítékot sem csatolt Kifogástevő.

[22] Hivatkozott Beadványozó a HVB határozat Indokolás III. részének 7. bekezdésére. Álláspontja szerint a HVB nem jelölte meg, hogy mely közlést minősített egyéni véleménynek és mely közlést tényállításnak. A HVB további álláspontja szerint azt sem döntötte el, hogy mely tényállítás minősül hamisnak.

[23] Beadványozó álláspontja szerint a HVB határozata többes számban fogalmaz, videók megvizsgálását említi, negatív utalásokra hivatkozik, ezzel szemben egyetlen videófelvételen, egyetlen egy közlésre hivatkozik Kifogástevő, így összességében a HVB döntésével túlterjeszkedett a megfogalmazott kifogáson.

III.

[A Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[24] A Baranya Vármegyei Területi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) megállapítja, hogy a fellebbezés az eljárásjogi kérdésben alapos, az ügy érdemében alaptalan.

[25] A Bizottság elfogadta Beadványozó érintettsége igazolására vonatkozó érvelését.

[26] A Bizottság a Ve. 231. § (4) bekezdése alapján eljárásában a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja az irányadó jogszabályok alkalmazásával, a fellebbezés keretei között.

[27] A Bizottság a Kúria döntésére (Kvk.III.37.608/2019/4.) utalva rögzíti, hogy a Kúria gyakorlata szerint a választási eljárásban a választási eljárási törvény szabályai kérhetőek számon, és más törvény szabályai csak annyiban, amennyiben azokra maga a Ve. utal, vagy az adott külön jogszabály a Ve.-re utal vissza, vagy az adott anyagi jogi szabály politikai célú tevékenységre vonatkozó szabályt tartalmaz (ez utóbbira lásd: Kfv.II.39.356/2022/2. ítélete [78]-[79] pontok)

[28] Figyelemmel az előzőekre a Bizottság Kifogástevő által tett feljelentés megtételére vonatkozó tájékoztatását figyelmen kívül hagyja, tekintettel arra is, hogy a vonatkozó jogszabályok alapján csak választási kérdésben foglalhat állást.

[29] A Ve. 43. §-ának (2) bekezdése szerint a választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, az írásbeli tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték.

[30] A Ve. 43. §-ának (5) bekezdése szerint a választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

[31] A Kúria ítélezési joggyakorlata szerint (Kvk.I.37.470/2018/2., Kvk.I.37.525/2018/3., Kvk.VI.39.231/2022/2.) a bizonyítási eszköznek alkalmasnak kell lennie arra, hogy a kérelmező által előadott körülményeket bizonyítsa.

[32] A Bizottság előzetesen megállapítja azt is, hogy Kifogástevő érdemi okfejtésbe nem bocsátkozott kifogásához „Biro.mp4” elnevezéssel csatolt videóval kapcsolatban, így a HVB helytelenül járt el a tekintetben, hogy ezt a bizonyítékot értékelési körébe vonta.

[33] A Bizottság ezt követően csak Kifogástevő által elé tárt „att.QzWHaR24b2CIGO7nc8L4KKioq0i650iwrG2yqqmFg4.mp4” elnevezésű videóban elhangzottak vizsgálta.

[34] A Bizottság rögzíti, hogy az általa értékelt és az eljárás során bizonyítékként csatolt videóban az alábbi beszélgetés hangzik el: „- *Srácok, adtok nekem is egyet?*

- *Miért is?*

- *Amit szórólapot szórtok*

- *Ööö, postaládába szórhatjuk bele és kérem, ne!*

- *De, de, de, drágáim, ki a megbízótok?*

- *Nincs megbízónk. Arról nem nyilatkozhatunk [egymás szavába vágva].*

- *Nincs megbízód?*

- *Nincs.*

- *Köszönjük szépen!*

- *Akkor miért szórjátok, akkor adjatok nekem is abból a szórólapból, egyet.*

- *Lejárató, Pohl Marietta a megbízótok, ugye? Vagy a FIDESZ?*

- *[Érthetetlen szövegű, egymás közti beszélgetés.]*

[35] A Bizottság kiemeli, hogy a kampányidőszak során tett tényállítások valóságtartalmát az NVB joggyakorlata a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, jóhiszemű és

rendeltetésszerű joggyakorlás követelményéhez kapcsolódva vizsgálja. E körben a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó alkotmánybírósági joggyakorlatot figyelembe véve is megállapítható alapvető sérelem, leginkább vékony ténybeli alap nélküli állítások valótlansága esetén. Ilyen tényállítást tartalmaz például a valamely személlyel szembeni büntető eljárást, és nyomozás megindítását állító kijelentés is, mely nem szubjektív alapokon nyugvó, valóságtartalma tekintetében nem igazolható vélemény, hiszen a büntetőeljárás folytatása tényállítást, amelynek hamissága bizonyítható [440/2019. (X. 17.) NVB határozat].

[36] A tárgyi ügyben a fellebbezésben foglaltak alapján a Bizottságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy a videóban szereplő párbeszédet tényállításként, vagy véleményként kell-e értelmezni.

[37] A Bizottság értékelte az elhangzott párbeszédet és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a párbeszéd, vagyis a három férfi résztvevő közti beszélgetés, annak kiderítésére irányul, hogy a szórólap postaládákban történő elhelyezése kinek a megbízásából, felkérésére történik. A Bizottság álláspontja szerint ezt fejezik ki a kérdező részéről feltett kérdések is, mely leginkább egyfajta találgatásnak, feltételezésnek tekinthetők, de semmiképpen sem minősíthetők tényállításnak, ugyanis a minősítés elhatárolásakor a Bizottság megítélése szerint figyelembe kell vennie a közlés megjelenésének körülményeit, a közlés tartalmát, kontextusát, szerepét és célját.

[38] A Bizottság utal a vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletekkel kapcsolatos megállapítására [35] és megjegyzi, hogy minél határozottabb, erősebb egy-egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia. Jelen ügyben vizsgált párbeszéd alapján a Bizottság akként foglalt állást, hogy a szóban forgó közlés egymással vagylagos kapcsolatban lévő kérdésként hangzik el, mely tényállításnak nem minősíthető, sőt a Bizottság álláspontja alapján még vékony ténybeli alapokon sem nyugszik, egy helyzet tisztázásra irányul csupán, így ez a Bizottság álláspontja szerint véleménynyilvánításnak, sőt egyfajta találgatásnak minősül annak érdekében, hogy kiderüljön, kinek a megbízásából, felkérésére kerül kihelyezésre a szórólap.

[39] A Bizottság utal továbbá arra is, hogy a politikai kampány szükségképpen velejárói az esetlegesen túlzó, személyeskedő, néhol sértő véleménynyilvánítások, ezek kapcsán közszereplést vállaló jelöltek jogi, alkotmányos védelemben nem részesülhetnek, hiszen a közszereplés vállalásával a jelölteknek az átlagpolgárhoz képest erősebb kritikát megfogalmazó véleményeket is fel kell vállalniuk, így e körben a HVB helyesen utalt az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára.

[40] A Bizottság ezt követően a hivatkozott alapvető sérelem megállapítására vonatkozó gyakorlatot tekintette át.

[41] A Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti alapvető sérelem megállapítására vonatkozóan a Bizottság rámutat arra, hogy a választás tisztaságának megóvása, mint választási alapvető sérelem megsértése a Kúria gyakorlatában legtöbbször valamely másik alapvető sérelem összefüggésben merült fel, de a választás rendje tisztaságának a választási folyamat egészét áthatóan érvényesülnie kell. A joggyakorlatban ezen alapvető sérelem megsértése akkor merül fel, ha a vitatott tevékenység célja vagy eredménye a választópolgári akarat szabad kifejezésének korlátozása {Kvk.II.39.415/2022/2. Indokolás [33]}. A bírói gyakorlat alapvetően a szavazás titkosságával hozta ezt az elvet összefüggésbe {Kvk.VI.37.942/2016/2.}, valamint a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás mellett a kampányeszközök adattartalma vonatkozásában hívta fel {Kvk.V.37.941/2016/3.}.

[42] A Bizottság a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjára történő hivatkozás kapcsán rávilágít a Kúria Kvk.I.37.572/2019/2. számú döntésére, amelynek [24] pontjában így értelmezte tárgyi

alapelvet: „A Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti, a választási eljárásban érvényre juttatandó jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvvel szemben támasztott követelményeket a Kúria Kvk.IV.37.516/2019/4. számú végzés [33] pontja a következőképpen foglalta össze: A rendeltetésszerű joggyakorlás a joggal való visszaélés törvényi tilalmát rögzítő polgári jogi szabályozásból kiindulva az egész jogrendszert átható követelmény. A Ve. nem határoz meg kritériumokat a nem rendeltetésszerű joggyakorlás megállapításához, a jogalkalmazóra bízva ennek megítélését, ezért a Kúria Kvk.IV.37.359/2014/2., valamint Kvk.II.37.394/2015/2. és a Kvk.VI.37.942/2016/2. számú határozataiban kifejtett álláspontja szerint a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme több a jogsértés megállapíthatóságánál: abban felismerhetően meg kell nyilvánulnia annak a szándéknak, amely a formális jogkövetés égisze alatt a jogintézményben rejlő tartalom kihasználására irányul, melynek következtében a szervezetek közötti esélyegyenlőség tartósan és súlyosan sérül (Kvk.III.37.465/2014/2., Kvk.V.37.540/2014/3.)”

[43] A fentiekben írtak alapján a Bizottság akként foglalt állást, hogy jelen ügy tárgyává tett közlés, vagyis egyfajta véleménynyilvánítás, találgatás nem valósítja, nem is valósíthatja meg a Ve. Kifogástevő által hivatkozott alapelveinek sérelmét.

[44] A Bizottság rögzíti, hogy a HVB fellebbezéssel érintett határozata rendelkező részében kimondta a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban foglalt alapelvek sérelmét, azonban érdemi okfejtésbe nem bocsátkozott, hogy ezen megállapításait miből vezette le, ezeket mivel indokolja. Ehelyett a HVB határozat indokolásában a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését találta bizonyítottnak, holott ennek vizsgálatára vonatkozóan Kifogástevő nem is tett indítványt.

[45] A Bizottság e vonatkozásban rögzíti, hogy a HVB eljárását egy adott jogorvoslati kérelem alapján vizsgálta meg, ezért kötve van a kérelemben foglaltakhoz. A kérelemhez kötöttség e tekintetben azt jelenti, hogy nem állapíthat meg olyan jogsértést, amelyre a kérelmező nem hivatkozik, hanem azt is, hogy nem bírálhatja felül a benyújtónak a kérelemben foglalt, a jogorvoslati forma egyértelmű meghatározására, vagy meg nem határozására vonatkozó nyilatkozatát.

[46] A Bizottság végül a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában hivatkozott alapelvvel kapcsolatban azt kívánja rögzíteni, hogy az esélyegyenlőség a választójogi törvény szempontjából azt jelenti, hogy az állam azonos feltételeket köteles biztosítani azoknak, akik el kívánnak indulni a választásokon [3/1991. (II.07.) AB határozat]. Az esélynek tehát a választásokat megelőzően kell egyenlőnek lennie. Az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között alapelv a választójog egyenlőségéből és a jogállamiságból fakadó követelmény, melynek érvényesülése a választott testületek legitimitásának alapfeltétele [60/2003. (XI. 26.) AB határozat].

[47] A fentiekben részletesen kifejtett indokok alapján a Bizottság a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a HVB határozatát megváltoztatja és a kifogást a Ve. 220. §-a alapján elutasítja.

IV.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

A határozat a Ve. 1. § b) pontján, 2. § (1) bekezdés a), c), e) pontjain, 10. §-án, 43. § (2) és (5) bekezdésein, 221. § (1) bekezdésén, 220. §-án, 223. § (1) és (3) bekezdésén, 231. § (4) bekezdésén, (5) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1) és (2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Pécs, 2024. június 10.

Prof. dr. habil. Nochtá Tibor
a Baranya Vármegyei
Területi Választási Bizottság elnöke

